

עקרות אשת מנוח

כן היו נמנעים מלהלחם בישראל לפיכך כשבקשוהו פלשתים מבני יהודה כשהלך לסלע עיטם מסרוהו להם וכן עדת דבורים בגויית האריה ודבש וכן היות אשת שמשון למרעהו **הכל סבה להנקם מפלשתים** יתברך האל אשר לו נתכנו עלילות וסבות ומאתו הכל

אבל עונש נקירת עיניו לפי שאמר **ותישר בעיני שמשון** ואמר **אותה קח לי כי היא ישרה בעיני** ידמה כי חשק בה ליופיה וכן באחרות אשר חשק ולקח לתאווה אליהן והנה הפסי' כוונתו הראשונה הטובה שהיתה רצון האל כמו שכתוב כי מה' היתה כי תואנה הוא מבקש מפלשתים נראה לי בתחילה היתה כוונתו לטובה לבקש תואנה מפלשתים ואחר כך גברה עליו התאוה בראותו אותה וישרה בעיניו והפסיד כוונתו הא-להית בכוונתו הגופנית הבהמית אשר התערבה בה ולפיכך נענש ונקרו פלשתים את עיניו מדה כנגד מדה

2. מב"ם הלכות תשובה פרק ו הלכה ג

ואפשר שיחטא אדם חטא גדול או חטאים רבים עד שיתן הדין לפני דין האמת שיהא הפרעון מזה החוטא על חטאים אלו שעשה ברצונו ומדעתו שמונעין ממנו התשובה ואין מניחין לו רשות לשוב מרשעו כדי שימות ויאבד בחטאו שיעשה...לפיכך כתוב בתורה ואני אחזק את לב פרעה, לפי שחטא מעצמו תחלה והרע לישראל הגרים בארצו שנאמר הבה נתחכמה לו, נתן הדין למנוע התשובה ממנו עד שנפרע ממנו, לפיכך חזק הקב"ה את לבו...

Sotah 10a

It is written: *And Samson went down to Timnah*, and it is written: *Behold, thy father-in-law goeth up to Timnah!* R. Eleazar said: Since in the case of Samson he was disgraced there, it is written in connection with it 'went down;' but in the case of Judah, since he was exalted in it, there is written in connection with it 'goeth up'.

Breishit Rabbah 85

WHEN JUDAH SAW HER, etc. (XXXVIII, 15 f.). R. Aha said: A man should become familiar with his wife's sister and with his female relations, so as not to fall into sin through any of them. From whom do you learn this? From Judah: WHEN JUDAH SAW HER, HE THOUGHT HER TO BE A HARLOT; why so? FOR SHE HAD COVERED HER FACE-while in her father-in-law's house. Another interpretation: WHEN JUDAH SAW HER he paid no attention to her. But since she covered her face he reasoned, If she were a harlot, would she actually cover her face! R. Johanan said: He wished to go on, but the Holy One, blessed be He, made the angel who is in charge of desire appear before him, and he said to him: 'Whither goest thou, Judah? Whence then are kings to arise, whence are redeemers to arise?' Thereupon, AND HE TURNED UNTO HER-in despite of himself and against his wish.

1. רד"ק שופטים יג:ד

ויש לתמוה היאך מי שצוה עליו הבורא ית' להיות קדושתו מן הבטן איך נטמא בבנות הפלשתים?

והנראה בזה כי הנשים אשר לקח בתמנה ובעזה ובנחל שורק גייר אותן והשיבן לדת ישראל כי חלילה משופט ישראל ומושיעם להתחתן בפלשתים ועובר על לאו דלא תתחתן במ אשר חמור מאד ומביא את האדם לידי כפירה בבורא ית' ויתעלה כמו שאמר כי יסיר את בנך מאחרי ולא נמצא בכתוב שנענש על זה ולא נאמר עליו שעשה רע בעיני ה' והיה הבורא יתעלה מצליחו בכל אשר יפנה וכן אמר הכתוב כי מה' היא כלומר לקחתו אשה מבנות פלשתים מה' היתה ורצון האל ית' היה בזה כי בודאי היה מגייר אותן ומשיבן אל דת ישראל

ואף על פי כן סבה היתה מאת השם לקחת אשה מפלשתית להנקם בהם כי נראה כי ישראל שבאותו הדור לא היו יריאים השם כל כך שיושיעם תשועה שלימה מיד פלשתים כי כל ימי שמשון היו מושלים פלשתים בישראל כי מה שאמר הכתוב ויתנם ה' ביד פלשתים ארבעים שנה עשרים של שמשון בכללם על כרחך לפי חשבון השנים ולא היו ישראל נלחמים בהם כי אם שמשון לבדו ולפיכך לא היה לפלשתים טענה להלחם בישראל מפני שמשון כי לא היה ברשותם והוא לבדו היה עושה הרעות בפלשתים ועם פלשתים היה שוכן בעוד שהיה מריע להם ומיראתם אותו גם

3. גמ' סוטה דף י עמוד א

כתיב: +שופטים יד+ וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תַּמְנָתָהּ, וכתיב: +בראשית לח+ הֲנֵה חָמִיץ עֲלֶה תַמְנָתָהּ! א"ר אלעזר: שמשון שנתגנה בה - כתיב ביה ירידה, יהודה שנתעלה בה - כתיב ביה עליה.

4. בראשית רבה פ"ה ד"ה ח ויראה יהודה

ח וַיֵּרָאָהּ? הוֹדָה, א"ר חייא בר זבדא צריך אדם להזהר עצמו באחות אשתו ובקרובותיו שלא יכשל באחת מהם ממי אתה למד מיהודה וַיֵּרָאָהּ? הוֹדָה וגו', למה כי כסתה את פניה עד שהיא בבית חמיה, ד"א ויראה יהודה לא השגיח כיון שכסתה פניה אמר אילו היתה זונה היתה מכסה פניה, אמר ר' יוחנן בקש לעבור וזימן לו הקב"ה מלאך שהוא ממונה על התאוה אמר לו יהודה היכן אתה הולך מהיכן מלכים עומדים מהיכן גדולים עומדים, ויט אליה אל הדרך, בע"כ שלא בטובתו.

נזירות שמשון

מיד ותשא אשת אדוניו וגוי' - כל מקום שנאמר אחר סמוך:

Talmud Shabbat 139a

R. Melai also said in the name of R. Isaac of Magdala: From the day that Joseph departed from his brothers he did not taste wine, for it is written, [The blessings of thy father...shall be on the head of Joseph]. And on the crown of the head of him who was a nazirite [since his departure] from his brethren.

7. גמ' שבת קלט.

ואמר רב מלאי משום רבי יצחק מגדלאה: **מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין, דכתיב** +בראשית מט+ וְלִקְדָּד נְזִיר אָחִיו.

8. רד"ק שם:

אבל עונש נקירת עיניו לפי שאמר ותישר בעיני שמשון ואמר אותה קח לי כי היא ישרה בעיני ידמה כי חשק בה ליופיה וכן באחרות אשר חשק ולקח לתאווה אליהן והנה הפסי' כוונתו הראשונה הטובה שהיתה רצון האל כמו שכתוב כי מה' היתה כי תואנה הוא מבקש מפלשתים נראה לי בתחילה היתה כוונתו לטובה לבקש תואנה מפלשתים ואחר כך גברה עליו התאוה בראותו אותה וישרה בעיניו והפסיד כונתו הא-להית בכוונתו הגופנית הבהמית אשר התערבה בה ולפיכך נענש ונקרו פלשתים את עיניו מדה כנגד מדה

Brachot 63a

It has been taught: Rabbi says, A man should not appoint a steward over his house, for had not Potiphar appointed Joseph as steward over his house, he would not have fallen into such trouble as he did.

It has been taught: Rabbi says, Why does the section of the Nazirite follow immediately on that of the unfaithful wife? To teach you that anyone who sees an unfaithful wife in her evil ways should completely abstain from wine.

1. גמ' ברכות סג.

תניא, רבי אומר: אל ימנה אדם אפטרופוס בתוך ביתו, שאלמלי לא מינה פוטיפר את יוסף אפטרופוס בתוך ביתו - לא בא לאותו דבר.

תניא, רבי אומר: **למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה - לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין.**

Bamidbar Rabbah 10

The Holy One, blessed be He, foresaw that Samson would go wherever his eyes led him, and He therefore admonished him to be a nazirite; that he should not drink wine, because wine leads to lewdness. Now, if while he was a nazirite he went wherever his eyes directed him, surely, had he been drinking, there would have never been any remedy for him at all, by reason of his headstrong pursuit after lewdness.

2. במ"ר י'

(שם /שופטים י"ג/) **כִּי נְזִיר יֵאָ-לֶהֱיִים הָיָה הַנְּעַר מִן הַבְּטָן - גְּלוּי הִיָּה לַפְּנֵי הַקַּב"ה שֶׁשֶׁמֶשׁוֹן הִיָּה הוֹלֵךְ אַחַר עֵינָיו לְפִיכֵךְ הִזְהִירוּ בְּנִזִיר שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוֹתֵה יַיִן לְפִי שֶׁהַיַּיִן מְבִיא לְיָדֵי זָמָה וְמָה בְּזָמֵן שֶׁהִיָּה נְזִיר הַלֵּךְ אַחַר עֵינָיו אִילוּ הִיָּה שׁוֹתֵה לֹא הִיָּה לוֹ תִקְנָה לְעוֹלָם מְרֹב שֶׁהִיָּה רוֹדֵף אַחַר זָמָה**

3. רלב"ג יג:

ולפי שהיה גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד שמשון לרדוף אחרי הנשים וללקות בהם התחכם הש"י מלידה ומבטן ומהריון למנעו מזה ולזה רצה שיהיה נזיר א-להים כי ההמנע משתיית יין מועיל מאד לזה הענין כאמרם כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין

4. רש"י דברים פרק כא

ולקחת לך לאשה - לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור. אבל אם נשאה, סופו להיות שונאה, שנאמר אחריו (פסוק טו) כי תהיין לאיש וגוי' וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכך נסמכו פרשיות הללו:

5. בראשית רבה (וילנא) פרשה פד

יוסף בן שבע עשרה שנה וגוי', ואת אמר והוא נער אלא שהיה עושה מעשה נערות, ממשמש בעיניו מתלה בעקיבו מתקן בשערו...

6. רש"י בראשית לט:

ויהי יוסף יפה תואר - כיון שראה עצמו מושל, התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשערו, אמר הקב"ה אביך מתאבל ואתה מסלסל בשערך, אני מגרה בך את הדוב,